

РЕЦЕНЗИЯ

за

научните трудове на гл. ас. д-р Ели Драганова Попова, представени за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” по 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Книгознание, библиотекознание, библиография – Потребители и ползване на библиотеките), обявен в ДВ, бр. 24, 16 март 2018 г.

от проф. дфн Мария Вутова Петкова

**Университет по библиотекознание и информационни технологии
София, 2018**

1. Данни за конкурса и документацията

Обявата, процедурите и документацията, свързани с конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” по дисциплината Потребители и ползване на библиотеките са съобразени изцяло с изискванията на чл. 4 от Закона за развитие на академичния състав в Република България, обнародван в ДВ, бр. 38 от 2010 г. и допълненията му. Процедурата се провежда на основание чл. 57 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, чл. 109 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски”, решение на Факултетния съвет на Философския факултет, протокол № 11 от 8 май 2018 г. и заповед № РД 38-330 от 18.05.2018 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски” проф. дфн Анастас Герджиков.

2. Данни за кандидатката

Единственият кандидат в обявения конкурс е гл. ас. д-р Ели Драганова Попова. Висшето си образование завършва с отличие през 1983 г. в Института по културата, гр. Минск, Белорусия, в който завършва специалност „Библиотекознание и библиография”, степен магистър.

През 2014 г. Ели Драганова защитава докторска дисертация на тема: „Кариерното развитие на библиотечния персонал в контекста на информационното общество” и ѝ е присъдена образователната и научна степен „доктор” по 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Информационно-търсещи системи).

Кандидатката има 35 години трудов стаж, осъществен изцяло в сферата на библиотечния сектор. Началото му е през 1983 г. в РБ „Светослав Минков” – гр. Перник, където постъпва като библиотекар, но в резултат от проявените знания, умения и качества на опитен мениджър е назначавана през годините за завеждащ отдел, главен библиотекар и след проведен конкурс за неин директор. Тя ръководи институцията от 1995 до 1997 г. В продължение на една година работи в библиотеката на Нов български университет (1998–1999), където се изявява като знаещ

специалист в сферата на библиотечно-информационната дейност. Отново с конкурс постъпва на работа в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, в която работи от 1998 до 2009 г. Заема редица отговорни и ръководни длъжности като началник на направление „Специални колекции“, главен библиотекар на отдел „Официални издания“ и завеждащ Европейския документационен център към мрежата Europe Direct на Европейската комисия на ЕС. По време на нейното ръководство отдел „Официални издания“ е присъединен към Националната мрежа от Европейски документационни и информационни центрове. Общува активно с културни институции на ЕС и значително обогатява професионалните си и организационни умения, поради което през 2009 г. е привлечена в организацията и изпълнението на Програма „Глобални библиотеки – България“ като специалист обучения и ключов експерт.

В периода 2010–2015 д-р Попова активно се включва в широк кръг дейности на професионалната организация СБИР/ББИА. Инициира и участва в реализацията на поредица библиотечни проекти като „Срещи-семинари с регионалните разпространители на информация за Европейския съюз“, „Библиотеката въвежда Европа в моя живот“, „Напредък и устойчиво развитите на библиотечния сектор в България“ (като директор на Изпълнителното бюро на ББИА (2010–2015), „Българските библиотеки в ХХІ век“ и редица други, в осъществяването на които проявява чувство за дълг и професионална отговорност, значително нараства авторитетът ѝ сред професионалната общност у нас и в чужбина.

В периода от 1999 до 2013 г. д-р Попова участва в 10 различни по вид и тематика допълнителни обучения, които са осъществявани както в България, така и в чужбина (Хага, Дрезден, Букурещ) и др., в резултат на които тя получава нови знания в редица модерни направления като: Управление на човешките ресурси, Библиотеката – обществен и информационен център, Информация и документация на ЕС, Работа с БД данни на ООН, Търсене на информация в интернет и др. Те допринасят значително за професионалното израстване на д-р Попова, която се превръща в един от авторитетите на библиотечния сектор в страната ни.

Високият коефициент от знания, интелигентност и уменията ѝ да комуникира с хората отвеждат д-р Попова в катедрата по „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ на СУ „Св. Климент Охридски“, в която от 2015 г. след спечелен конкурс заема позицията на главен асистент, преподаващ задължителни дисциплини в областта на библиотечно-информационните науки.

3. Преподавателска работа

Преподавателската работа на д-р Попова се развива по възходяща линия, което е видно и от възложените ѝ от катедрата лекционни курсове и семинарни занятия по задължителни учебни дисциплини в редовната и

задочната форма на обучение на студентите. Тя създава и чете авторски лекционни курсове в бакалавърската програма по „Потребители и ползване на библиотеките”, води дисциплината „Теренна практика 2“; по „Развитие на персонала в библиотеките”, която чете в магистърската програма БИН. На д-р Попова са поверени и упражненията по дисциплините „Дигитализация на културното наследство”, „Въведение в дигитализацията” и „Краеведска библиография”, в рамките на които тя не само проявява своята професионална информираност, но и по занимателен начин разширява практическите умения на студентите.

Общата годишна натовареност на д-р Попова от лекции, упражнения и практика е 540 часа, която по пряк и косвен начин е свързана с тематиката на обявения конкурс. За сравнително неголям период от време д-р Попова е подготвила солидни лекционни курсове, семинарни и практически занимания, които несъмнено изискват както широк периметър от професионални знания, така и голяма интелектуална енергия, които тя очевидно притежава.

Д-р Попова привлича вниманието на студентите благодарение и на отличните си комуникативни способности. Поверените ѝ учебни часове са свидетелство и за голямото доверие на колегията в нейните преподавателски способности, което тя оправда по убедителен начин.

Д-р Попова притежава и доказани качества на компетентен редактор, които прояви в професионалното ни списание „ББИА онлайн“.

Несъмнено е и добър преводач, видно и от преводите ѝ на статии на видни руски учени. В проявите си като преподавател, автор на стойностни публикации, редактор и преводач д-р Попова проявява не само своята начетеност, но и чувство за отговорност, с които спечели уважението както на академичната, така и на професионалната общност и студентите.

4. Обща характеристика на трудовете, представени за участие в конкурса

За участие в конкурса за „доцент” гл. а. д-р Попова е представила 19 публикации, които жанрово се разпределят, както следва:

1. Монография в обем от 244 с., от която ще рецензирам само трета глава (с. 175–211), тъй като само тя е нова, а първите две са част от дисертационния ѝ труд.

Едно учебно помагало от 151 с., което е в електронен вариант. Предстои издаването му в печатен вид.

2. Четири студии в Годишника на катедрата, от които една е публикувана, а останалите 3, от които две са в съавторство, са под печат. Общият им обем е 154 с.

3. Статии в сборници и списания – общо 13 броя в обем 126 с.

От тях 9 са публикувани в научни сборници от конференции и 4 в периодични издания. От тях две статии са в съавторство, три са в онлайн

издания, които имат и печатен вариант, една от тях е в руско издание на български език.

4. От тях 3 публикации са на чужди езици (2 на английски и 1 на руски), с общ обем 30 с.

Общият обем на всички публикации, представени за участие в конкурса са 461 с. и е категорично доказателство за твърде активната публикационна дейност на кандидатката. Съавторските ѝ прояви са доказателство за несъмнените ѝ умения да работи в екип.

Тези публикации досега не са били обект на рецензиране и становища. Със своята тематична насоченост всички попадат в рамките на обявения конкурс и са публикувани в периода 2015–2018 година.

Тематичното разпределение на публикациите е, както следва:

1. Кариерно развитие на библиотечния персонал (труд № 1, 3).
2. Развитие на персонала в библиотеките (труд № 1, 5).
3. Ефективност на библиотечната организация и управление на човешките ресурси (труд № 1, 2, 4).
4. Потребители и ползване на библиотеките (труд № 2).
5. Новата визия на библиотеките и тяхната обвързаност с обществото и общественото развитие (труд № 1, 2, 6).
6. Социалната роля на библиотеките (труд № 2, 4).
7. Съвременните комуникационни възможности в библиотечното пространство (труд № 3, 4).
8. Межкултурният диалог (труд №1, 2).
9. Модерното образование по специалност БИН:
 - Дигитализацията на библиотечните документи – част от модерното образование по Библиотечно-информационни науки (труд № 1, 2, 3, 10).
 - Теренната практика – връзката на учебния процес с практиката (труд № 8).

Предметът на темите, към които д-р Попова насочва своите изследователски интереси, показва, че тя трайно насочва вниманието си към иновативни проблеми, привличащи вниманието на библиотечната общност.

Най-рано тя се насочва към темата за кариерното развитие на библиотечния персонал в условията на информационното общество, която избира и за обект на дисертационния си труд, защитен през 2014 г. Отпечатан е през 2016 г. като монография. Както вече отбелязах, ще се спра само на трета глава, тъй като първите две са части от дисертационния труд.

В трета глава „Задочни интервюта с успели хора от гилдията – професионални експерти и административни ръководители” (с. 175–209) д-р Попова е анализирала резултатите от чудесното ѝ хрумване да направи задочни интервюта с личности, които са изявени библиотечни мениджъри. Според твърдението на авторката тези интервюта са потребни на изследването, за да повишат оптимистичните му нотки; за да защитят

реалността на промяната и да потвърдят ползата от занимания с тази тема (с. 175).

От избраните почти на случаен принцип седем задочни респонденти трима са директори на РБ, други трима са директори на УБ и един е директор на ОБ. Всички те са утвърдени и добре известни личности в нашия професионален сектор. Израснали са предимно през последните пет години, когато и у нас, макар и със закъснение, се утвърди нов тип библиотекар-мениджър.

Целта на отговорите в задочните интервюта, които съдържат девет добре премислени въпроса, е да допълнят и да обогатят картината на кариерното израстване на библиотечния персонал към настоящия момент.

Направеният от авторката анализ на отговорите удачно е групиран според вида на библиотеката, в която респондентите работят и ръководят.

Задочните интервюта на седемте респонденти, получени и върнати по имейл, са съществен щрих в изследването на д-р Попова, а отговорите са значим принос в националната професиология, която е почти неразработена тема в българското библиотекознание. Съдържанието на трета глава внася известен оптимизъм и надежда за успешно кариерно развитие в по-младите членове на професионалната ни общност, които са доста песимистично настроени в тази посока.

В трета глава се съдържат и полезни насоки за нови изследвания, които в съпоставителен план между цялостната рамка на кариерното развитие в библиотечния сектор и съвременната практика могат да осмислят още по-дълбоко процесите, свързани с управлението на кариерното развитие, в което водещо място заемат личностните качества, широката обща и професионална култура и самочувствието от придобитите модерни знания и умения, които са сред водещите фактори за успешно професионално израстване на библиотечния персонал в условията на информационното общество.

Значимостта на темата за нашата професиология и нейната неразработеност у нас ме карат да препоръчам на д-р Ели Попова да не изоставя темата, а още по-дълбоко да навлезе в нея и да разкрие нейната същност и обществена значимост, ставайки последовател на проф. Ада Чачко, която посвети десетилетия от живота си на тази изключително важна тема.

Не мога да пропусна да припомня, че монографията на д-р Попова бе високо оценена в нашия професионален печат, за което говорят публикуваните рецензии и отзиви.

Нещо повече, тя получи висока оценка и от двама руски професори, проф. Юрий Столяров и проф. Едуард Рубенович Сукиасян – истински корифеи в полето на световното библиотекознание. Особено високо ценя блестящата оценка на проф. Сукиасян, който посвети дълги години на изследвания, свързани с широк кръг проблеми на кариерното развитие на библиотекарите в Русия.

Към темата за кариерното развитие се отнася и пространната студия на д-р Попова, публикувана в юбилейния сборник на доц. д-р Нина Шуманова „През призмата на информационната наука” (2016, с. 281–295).

На особено актуална и значима тема е посветено учебното помагало „Потребители и ползване на библиотеките”. Засега е публикувано в електронен вариант, но отпечатването му е предстоящо. Предназначено за студентите от специалност БИН, редовна и задочна форма на обучение в ОКС бакалавър, то запълва една много съществена празнина в учебната литература, предназначена за студентите. Убедена съм, че към него ще проявят активен интерес не само студентите от всички университети, подготвящи библиотекари, но също практикуващите библиотекари, а и редица преподаватели.

Стойността на помагалото се повишава значително от факта, че то е първо по рода си помагало не само у нас, но и в чужбина.

Структурата му е логично издържана. Състои се от предговор, изложение, заключение, препоръчителна и използвана литература и речник на използваните термини.

Още в началото на предговора авторката изяснява характера на своята комплексна дисциплина, поради което тя „обобщава и надгражда голяма част от получените знания по други дисциплини” (с. 1), които изучават студентите по БИН. Целта на настоящия лекционен курс, според авторката, е „да представи потребителите и ползването на библиотечната институция в контекста на съвременното [информационно] общество” (с. 1).

Много точно са формулирани обхватът и амбициозните цели на дисциплината „Потребители и ползване на библиотеките”, които авторката е реализирала изключително успешно, не само защото е успяла да поднесе на студентите солидни знания по темата, но е проявила и завидно педагогическо майсторство.

В предговора са изяснени и двата основни термина – потребители и ползване на библиотеките, които са двата основни фокуса както на преподаваната дисциплина, така и на учебното помагало.

То съдържа 12 теми, които са подбрани много удачно. В началото на всяка лекция е даден нейният план, а след изложението почти към всички се предлагат източници по конкретната тема, въпроси за самоподготовка, фокусът на упражненията и въпроси за дискусия. Тези детайли съществено повишават коефициента на полезност на изданието. Особено важен е фактът, че пособието е и динамичен документ, чието съдържание системно се актуализира и разширява, „в съответствие с нови политики и добри практики в сферата на библиотечното обслужване, наблюдавани на световно и национално ниво” (с. 2).

Пособието съдържа широк кръг от теми, застъпващи изключително актуални проблеми на съвременните библиотеки. Те са пряко свързани с потребителите и ползването на библиотеките; с видовете библиотечни

услуги и тяхната специфика, с комуникациите в библиотеката, библиотечното общуване и библиотечната конфликтология – много същностен професионален проблем, който не е разработван у нас, поради което препоръчвам на д-р Попова в бъдеще по-активно да се насочи към темата за библиотечната конфликтология. Както отбелязаните дотук лекции, така и следващите са разработени по съвършен начин, чието съдържание е насочено изцяло към съвременните библиотеки и съвременните читатели. С голямо майсторство на опитен преподавател, проявяващ модерно професионално мислене, са поднесени трите теми, отнасящи се до същностни аспекти на четенето.

С ясно изразена професионална насоченост са развити и следващите лекции, посветени на диференциацията на потребители и тяхната типология и начините за тяхното изучаване; технологията и организацията на библиотечното обслужване; различните форми за работа на библиотеките с читателите; библиотечните програми и добрите практики в съвременните библиотеки; популяризирането и рекламирането на библиотеките; библиотекарят като субект на обслужването на потребителите. Всички те имат и една друга голяма и същностна цел на обслужването – превръщането на библиотеките в гостоприемна и привлекателна среда, в която потребителите да усещат топлина, сърдечност и грижовност към своята личност и към читателските им потребности.

В края на помагалото, проявявайки загриженост за доброто представяне на студентите на семестриалния изпит, д-р Попова им предлага списък с основни източници, в които се открояват публикации на Э. Р. Сукиасян – световноизвестен учен по проблемите на кадровия ресурс в библиотеките.

След него е представен списък на използваната литература, който свидетелства за широката библиографска осведоменост на авторката.

Изданието завършва с речник, съдържащ 20 често употребявани термини, който несъмнено ще е полезен на студентите.

Ако трябва с няколко думи да характеризирам учебното помагало, ще кажа: съвременно, модерно, актуално, интересно и преди всичко с много приноси, които ще споделя в специалната част на рецензията, предназначена за приносите на научните трудове на кандидата.

Всеки текст неминуемо изгражда у читателя и представи за неговия автор. Четейки помагалото, за което мисля, че добре би му подходило като подзаглавие „Лекционен курс“, усещах и присъствието на авторката. Докосвах се до проявената начетеност, улавях нейната образованост и висок интелект, радвах се на умението ѝ да бъде увлекателен лектор. И още: радвах се на нейната мила дързост, възможности и деликатна предприемчивост.

За участие в конкурса Попова представя и 4 солидни студии, публикувани в Годишника на катедра „Библиотечно-информационни

науки и културна политика“ (група 2, № 1, 2, 3, 4), които са индексирани). В две от тях е съавтор с Анета Дончева и Надя Карачоджукова.

В тях се разглеждат актуални въпроси, свързани с професионалната подготовка на съвременните библиотечни специалисти; социалната значимост на обществените библиотеки, изяснена през призмата на съвременните пространства за активен межкултурен диалог между различни поколения, между различни обществени групи и между хора от различни култури; търсят се нови ефективни подходи за присъствието на българските регионални библиотеки във виртуалното пространство, като за целта е изследвана информационната стойност на техните уебсайтове. В четвъртата студия, която е под печат, са отразени резултатите от изследване на катедрата, посветено на ефективността на обществените библиотеки във виртуалното пространство. Проучени са в публикацията „Акценти в развитието на библиотечната организация и на библиотечния персонал“ (група 3, № 4) и е проследено развитието на новите технологии в контекста на информационното общество, които налагат съществени промени както във визията и функциите на съвременната библиотека, така и в управлението на библиотечния персонал. Подчертава се, че от него се изискват нови знания и умения, повлияни от информационното общество. Аналогични проблеми, свързани с информационната култура в контекста на професионалните компетентности на съвременния библиотекар, са обект на публикация № 5 в същата група.

В доклад, изнесен на международна научна конференция в Русе, чиято тема е „Свободата вчера, свободата днес, свободата утре – на върха на копието ли е?“, д-р Попова търси и намира връзките между библиотеката и аспектите на свободата, откривайки ги в богатството на ресурсите на съвременната библиотека, в разнообразието от източници в нейните колекции и главно – в свободата на достъпа и на избора, които определя като ключови в процеса на изграждането на знаещата и можеща личност (група 3, № 6). Не по-малко полезни са и услугите, достъпът и възможностите за комуникация с потребителите, представени на уебсайтовете на обществените библиотеки.

В отделна трета група са представени други 10 публикации на д-р Попова, отпечатани в сборници от национални и международни конференции (група 3, № 2, 4, 6, 7, 9 и 10), в юбилейните сборници на доц. Н. Шуманова и проф. Симеон Недков (група 3, № 3, 8), както и в периодични издания (№ 1, 5). Две от публикациите (група 3, № 9, 10) са в съавторство с доц. Цветанка Панчева и са доклади от конференции.

В първите 2 публикации (група 3, № 1, 2) авторката изяснява ролята на управлението на човешките ресурси за повишаване на организационната култура в библиотеката, която е сериозно условие за активното използване на информационните ресурси, поради което тя (информационната култура) е много съществен елемент от личностното развитие на новото поколение библиотечни специалисти.

В друг доклад, изнесен на 8-те международни музейни четения, темата на които е „Комуникативните възможности на музеите, библиотеките и архивите: Съвременни проблеми на музеологията”, д-р Попова анализира уебсайтове на три регионални библиотеки в България, които са насочени към максимално улесняване и съдействие на потребителите в използване на предлаганите библиотечни услуги, като по този начин създават предпоставки и условия за тяхното активно творческо развитие и духовно израстване (група 3, № 7).

В юбилейния сборник „Културната памет във времето и пространството”, посветен на проф. Симеон Недков, е публикувана статията „Мястото на „Теренната практика 2 (ТП2) в модерното образование по специалност „Библиотечно-информационни науки” (група 3, № 8), в която се разискват заложените принципи и цели в учебната програма, както и очакваните резултати. Изтъкната е значимостта на практическите дисциплини, чиято доминираща задача е да осъществят полезна връзка между теоретичните знания и уменията на студентите за тяхното осмисляне и прилагане в работна среда. Безспорно полезно е направеното сред студентите анкетно проучване, в което те не само споделят ползата от теренната практика за изграждането им като специалисти, но дават и някои добри идеи за корекции в програмата, които целят повишаването на нейната ползотворност. Статията има изключително висока стойност, тъй като е първата в библиотековедската ни книжнина, застъпваща проблеми на практическата насоченост в библиотечното образование.

Последните две публикации в трета група (№ 9 и 10) са доклади от научни конференции с международно участие, проведени от регионалните библиотеки в Русе и Велико Търново. И двата доклада са написани в съавторство с доц. д-р Цветанка Панчева.

Темата на конференцията в Русе е „Виното – история и вдъхновение”, която на пръв поглед не предполага участието на специалисти по библиотекознание, но се оказва, че това не е така. Авторките са успели да се впишат много успешно в тематиката на конференцията, като са представили разнообразни видове документи с информация за виното в дигитални текстове от света и България, които са издирени от Световната дигитална библиотека, Европейана, както и от национални и регионални дигитални библиотеки, от чиито колекции са подбрали интересни издания, които разкриват присъствието на темата за виното в дигиталния свят (група 3, № 9). Последната публикация в трета група (№ 10) е посветена на „Дигитализация на културното наследство” в контекста на модерното образование по Библиотечно-информационни науки в Софийския университет „Св. Климент Охридски” (група 3, № 10). Статията разглежда компетентно структурата на образованието по дигитализация на културното наследство в контекста на европейските политики в сферата на висшето образование. Подчертано е силното

присъствие на дигитализацията и изграждането на дигитални ресурси в Софийския университет, изложени са принципите и целите на обучението на ДКН, ясно са очертани перспективите на образователната програма и стратегическите цели, които си поставя в тази посока Катедрата по библиотечно-информационни науки.

В последната четвърта група Попова представя три публикации на чужди езици, от които две на английски и една на руски език. В две от тези публикации Попова е съавтор: във втората с д-р Анета Дончева, а в третата с доц. Цветанка Панчева.

Публикациите на английски език са публикувани в електронното научно списание „Реторика и комуникация”, а руската е отпечатана в реферирано и индексирано издание на Санкт-Петербургския държавен институт по културата.

В първата статия (група 4, № 1) е изяснена съвременната роля на публичните библиотеки в модерния междуличностен и мултикултурен диалог. Задълбочено са разгледани процесите, които протичат и засилват отстояването на мястото на библиотечната институция в модерната комуникационна среда, която има силно въздействие върху човешките взаимоотношения.

Втората статия (група 4, № 2) разкрива новите възможности за представяне на регионалните библиотеки във виртуалното пространство. Публикацията представя резултатите от специално изследване на катедра „БИНКП“, целящо да направи оценка на информационната стойност на уебсайтовете на регионалните библиотеки. Целта на материала е да предизвика активна дискусия, която да доведе до засилена модернизация на представянето на нашите обществени библиотеки във виртуалното пространство.

Статията на руски език е посветена на проблемите на дигитализацията на документите в рамките на библиотечно-информационното образование в България, която е изяснена в контекста на съвременните европейски политики и изискванията за свързаността ѝ с практиката. Разгледаната тема е от изключителна важност, като се има предвид, че дигитализационните умения са приоритет на ЕС, а страната ни е на едно от последните места в Европа в сферата на дигитализацията.

5. Научни приноси

Приносите в представените за участие в конкурса трудове са безспорни.

5.1. Научнотеоретични приноси

1. Монографията, посветена на кариерното развитие на библиотечния персонал в контекста на информационното общество има уникално съдържание. Тя няма аналог по обхват, приложената методика и аспектите на проучването. Не само в българското, но и в чуждестранното

библиотекознание това е единственият цялостен труд, който представя многостранно и многопластово проблематиката в контекста на съвременните теории и възгледи за кариера и успешно професионално осъществяване в библиотечната сфера. (група 1, № 1; група 2, № 3, 4, 5).

2. Солидни приноси съдържат и публикациите по проблемите на развитие на персонала в библиотеките, от които в значителна степен зависи бъдещето на всяка библиотечна институция. Това е причината, поради която кадровото осигуряване е определено като стратегическа задача на библиотеките в периода на тяхната технологична промяна и приобщаването им към изискванията на технологичната ера. Тези приноси се съдържат и в лекционния курс „Развитие на персонала в библиотеките”, четен в магистърската програма „Библиотечно-информационни науки” (група 2, № 1; група 3, № 1, 2).

3. Учебното пособие „Потребители и ползване на библиотеките” и включените в него 12 лекции, посветени на актуални теми, съдържа широк кръг от приноси както в сферата на теорията на българското библиотекознание, така и в областта на библиотечното образование, поради това, че съдържанието му надгражда знанията на студентите, получени по други дисциплини от библиотековедския цикъл, без да дублира вече изучената материя. Лекционният курс, изграден по модерен начин, стимулира самостоятелното мислене в студентите чрез участието им в дискусии и чрез многобройните задачи за самостоятелна работа.

Потребителите и ползването на библиотеките като теми са не само удачна находка на Попова, но модерната им разработка е с много съществен принос в теорията на библиотекознанието.

Всяка от лекциите има свои индивидуални приноси. Например лекция № 3 има приноси в областта на библиотечната конфликтология, която у нас не е проучвана. Лекция № 12 е приносна в областта на съвременната професиограма на библиотекаря, която е друга съществена, но неразработена тема у нас. В пособието се съдържат и приноси в областта на библиотечната терминология. Направени са редица терминологични уточнения, за които са използвани надеждни европейски източници (група 1, № 2).

4. В своята съвкупност трите лекционни курса, които чете Попова, съобразени с изискванията на ЕС в тази професионална сфера, са с много съществени приноси в областта на съвременното модерно образование по библиотечно-информационни науки.

5. Практическите упражнения, които води по „Дигитализация на културното наследство“ и „Въведение в дигитализацията също са с принос в модерното библиотечно образование. Като знаем, че ЕС поставя като приоритет знанията и уменията на студентите в областта на дигитализацията, Попова има и личен принос в процесите, свързани с адекватната подготовка на младото поколение специалисти,

съответстваща на потребностите на съвременната практика (лекционните курсове, група 3, № 10; група 4, № 3).

6. Приносна е и студията, в която кандидатката изяснява социалната значимост на обществената библиотека и социалните отговорности на библиотечния персонал през призмата на съвременните пространства за межкултурен диалог, изтъквайки и необходимостта от наличието на повече хуманизъм и човечност във взаимоотношенията между персонала и потребителите от всички поколения, общности и групи (група 2, № 2).

5.2. Научно-приложни приноси

1. Безспорни приноси се съдържат и в единствената засега статия в родното библиотекознание, разглеждаща мястото на теренната практика в модерното образование по БИН (група 3, № 8).

Сериозно достойнство на публикацията са изтъкнатите аргументи в полза на практически ориентирани дисциплини, както и набелязаните мерки за оптимизиране на теренната практика. Приносът на Попова е и в представянето на различни гледни точки по темата, осмислянето на постиженията и идеите за подобряване на редица практически процеси.

2. Доказани практико-приложни приноси има и проучването на уебсайтовете на регионалните библиотеки, което съдържа верен анализ и обективна оценка на съдържанието им и техните информационни възможности.

Разработеният примерен модел, изграден върху основата на съвременни подходи, целящи по-атрактивното и по-ефективното им представяне в глобалната мрежа, поражда в регионалните библиотеки амбиции и стремеж да преосмислят и осъществят по по-полезен и привлекателен начин присъствието си във виртуалното пространство (група 2, № 3, № 4; група 3, № 3; група 4, № 2).

Когато изтъквам приносите в публикациите на д-р Попова, забелязвам способността ѝ да улавя с вътрешния си радар новата, модерна и значима тематика в полето на съвременното библиотекознание, както и бързината, с която насочва и съсредоточава изследванията си върху тях. Сигурно поради това публикациите ѝ са не само четени, но са и цитирани 12 пъти за периода 2014–2018 година.

6. Препоръки

Горещо препоръчвам на д-р Попова и в бъдеще да продължи работата си в полето на темите, свързани с проблемите на развитието на библиотечния персонал, ефективността на библиотечната организация и управлението на човешките ресурси, потребителите и ползването на библиотеките и модерните комуникации в библиотечното пространство, които представляват сериозен интерес за нашата професионална общност, която проявява засилено внимание към тяхната същност поради това, че те не са цялостно и изчерпателно разработени у нас.

Ще си позволя да дам и един съвет на д-р Попова, който е изведен от моя личен опит, белязан от тематично разпиляване. Нека да се въздържа, ако може, от нови, изкушаващи я теми – нещо, което аз не успях да направя, въпреки че често си спомнях съвета на покойния колега Михаил Станчев, който обичаше да казва: „Широка нива – плитка оран”.

7. Заключение

От всичко казано дотук е повече от очевидно, че кандидатурата на гл. асистент д-р Ели Драганова Попова за заемане на академичната длъжност „доцент” напълно отговаря на всички нормативни изисквания. Въпреки че д-р Попова е сравнително млад преподавател, тя е натрупала полезен опит, а има и необходимата сериозна квалификация по дисциплините, по които чете лекции.

Освен това е амбициозен учен със солидни собствени приноси по темата на обявения конкурс. Притежава и всички необходими лични и професионални качества, изисквани от преподавателската позиция.

Поради това с пълна убеденост ще гласувам за избора на кандидатката за „доцент” и препоръчвам и на останалите членове на Научното жури също да подкрепят гл. асистент д-р Попова за заемане на академичната длъжност „доцент” по научната област 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Книгознание, библиотекознание, библиография – Потребители и ползване на библиотеките).

12 юли, 2018 г.
гр. София

Проф. д-р Мария В. Петкова
Член на Научното жури